

UVOD	2
1. ZNAČAJ HRVATSKE BRODOGRAĐEVNE INDUSTRIJE	3
1.1. Značaj hrvatske brodograđevne industrije	3
1.2. Udio domaće komponente sadržan u brodu	4
1.3. Vlasnička struktura brodograđevnih grupa	4
2. REALIZACIJA ZAKLJUČKA I ODLUKA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE OD 22.08.2002. GODINE	5
2.1. Financijske mjere	5
2.2. Organizacijske mjere	7
3. PROCJENA REZULTATI POSLOVANJA PER 31.12.2002. GODINE	16
4. PLANOVI ZA 2003. I NAREDNE GODINE	22
4.1. Broj i vrijednost ugovorenih brodova s planiranim rokovima isporuke	22
4.2. Planirani rezultati poslovanja u 2003. godini	23
5. LIKVIDNOST I FINANCIRANJE PROIZVODNJE UGOVORENIH BRODOVA	24
5.1. Ostala potraživanja i obveze	25
5.2. Plan priljeva i odljeva	26
6. OCJENA MOGUĆNOSTI BRODOGRADILIŠTA ZA OSTVARENJE PLANOVA	27
7. ANALIZA I UZROCI SADAŠNJEG STANJA	28
7.1. Vanjski uzroci	28
7.2. Unutrašnji uzroci	28
8. MJERE IZ NADLEŽNOSTI VLADE REPUBLIKE HRVATSKE	30

UVOD

Koordinacija za gospodarstvo svojim Zaključkom od 26.11.02. zatražila je da se Vladi RH dostavi nova analiza stanja hrvatske brodogradnje s prijedlozima mjera.

Hrvatska brodogradnja Jadranbrod, zatražila je od uprava svih brodogradilišta da oni daju svoje analize i ocjene stanja i da predlože adekvatne mjere. Materijali brodogradilišta koji predstavljaju osnov izrade izvještaja nalaze se u Hrvatskoj brodogradnji Jadranbrod.

Da se izbjegne ponavljanja onoga što je već rečeno u Analizi iz kolovoza 2002. godine, u ovom materijalu dati su sumarni podaci o rezultatima poslovanja 5 državnih brodogradilišta u 2002. godini (**ULJANIK Brodogradilište d.d., 3.MAJ Brodogradilište d.d., BRODOSPLIT Brodogradilište d.o.o., BRODOTROGIR d.d., Brodogradilište KRALJEVICA d.d.**) i ocjena njihovog stanja , kao i podaci o njihovim planovima za 2003. godinu (razmjerno dokumentaciji s kojom raspolaže HBJ), te na kraju prijedlozi mjera za poboljšanje njihovog stanja i poslovanja.

1. ZNAČAJ HRVATSKE BRODOGRAĐEVNE INDUSTRIJE

1.1. Značaj hrvatske brodograđevne industrije

- Ostvareni izvoz 5 državnih brodogradilišta u 2002. godini iznosi **402.968.602 USD**, što čini cca 10% robnog izvoza i značajno pridonosi stabiliziranju vanjskotrgovinske bilance i održavanju kreditnog rejtinga zemlje. Trend deficita trgovinske bilance RH gotovo se u potpunosti podudara s trendom izvoza brodogradnje, što potvrđuje da rast izvoza brodogradnje smanjuje deficit trgovinske bilance RH i obrnuto.
- **Direktno zapošljava 12.333 radnika, još 5.200 direktne kooperacije, a uz multiplikativni efekt uz brodograđevnu industriju je ukupno vezano cca 30.000 radnih mjesta.**
- Regionalni značaj očituje se u tome da **brodogradnja može znatno povećati devizne i dohodovne učinke nacionalne ekonomije i preko pomorske flote** (gradnja na domaćim navozima), kao i to da se radi o djelatnosti tradicijskih obilježja (identitet), ali i o djelatnosti koja veže i visoke učinke u edukaciji (škole, fakulteti), i konačno djelatnosti koja u znatnoj mjeri determinira regionalnu poziciju jadranskog područja, njegovu gospodarsku egzistenciju i značenje.
- Značajan je utjecaj brodogradnje na domaću industriju jer brodogradnja može dati poticaj razvoju prateće industrije, čije poslovanje je direktno i indirektno vezano uz finaliziranje broda kao cjelovitog izvoznog proizvoda. **Danas u izgradnji broda u prosjeku direktno sudjeluje cca 500 domaćih proizvođača i/ili dobavljača, a indirektno njih oko 2000, a koji mogu imati i imaju svoju poziciju na svjetskom tržištu isključivo putem broda.**
- Ako bi naša brodogradilišta bila financijski ojačana, troškovno restrukturirana, te tehnološki i organizacijski osposobljena da rade bez novih gubitaka uz državne subvencije od 10% na prodajnu cijenu, porezni efekti za Proračun bili bi pozitivni, obzirom na poreze koje plaćaju brodogradilišta i drugi privredni subjekti koji su vezani uz brodograđevnu djelatnost.
- Procjenjuje se da **u budućim planskim integracijama na europskoj razini, ima prostora za hrvatsku brodogradnju**, te da se, uz definiranu sustavnu podršku države, posebno s aspekta jamstava i subvencije (uz opseg podrške koju svojim brodogradilištima pružaju ostale europske zemlje) može dugoročno svrstati u njen vrh;
- Za svih pet brodogradilišta na snazi su jamstva sa stanjem 01.04.2003. u ukupnom iznosu od **1.190.822.104 USD**, od čega je aktivnih **702.235.853 USD** ili **58,9%**;
- **Ukupna direktna izloženost države u pet brodogradilišta danas predstavlja iznos aktivnih jamstava u iznosu 702.235.853 USD**, te

indirektna, **putem domino efekta kroz gubitak i do 30.000 radnih mjesta** uključujući zaposlenike brodogradilišta, kooperanata i subliferanata, te velikog broja dobavljača i proizvođača opreme za brod, kao i gubitak s tim povezanih proračunskih prihoda!!!

1.2. Udio domaće komponente sadržan u brodu

Udio domaće komponente sadržan u brodu je vrlo velik ukoliko se sagledava brodogradilište u prvom krugu, te **za brodove isporučene u 2001. godini iznosi 59,4 % prodajne cijene.**

Ako pretpostavimo da je **za cijelu hrvatsku brodogradnju prosječni multiplikacijski faktor 2,3** (uz pretpostavku da domaći dobavljači materijala i PPT imaju sadržano u svojim proizvodima 35,5% uvoza, a ostali dobavljači 20% uvoza, te uzimajući u obzir da zbroj iznosa 18 krugova domaće potrošnje daje ukupnu domaću potrošnju izazvanu naplatom cijene broda), onda uz godišnji prihod od prodaje brodova u inozemstvo od cca 500 mil. USD, **dobijemo domaću potrošnju od 1.150 mil. USD. To znači da ako ne bude prihoda od prodaje brodova, na hrvatskom tržištu biti će manjak potražnje od 1.150 mil. USD!**

Uz pretpostavku da brodogradilišta i svi dobavljači vezani uz brod imaju učešće poreza i doprinosa u svojim cijenama 8%, država od 1.150 mil. USD ukupnog domaćeg prometa vezanog uz brod, preko multiplikacijskog faktora ubire godišnje 92 mil. USD poreza i doprinosa, a brodogradnji vraća kroz subvenciju 50 mil USD. Neto efekt ove računice je 42 mil. USD za državne fondove.

Uviđajući važnost porasta učešća domaće komponente u brodu, Hrvatska brodogradnja – Jadranbrod je, u suradnji s brodogradilištima i HGK izradila **Prijedlog programa SPUDOK kojim razrađuje put realizacije programa razvoja domaće komponente.**

1.3. Vlasnička struktura brodograđevnih grupa

Vlasnička struktura brodograđevnih grupa pokazuje da je država (odnosno njeni fondovi, agencije i državna podzueća) većinski vlasnik u svim promatranim brodogradilištima i to u rasponu od najmanje 82% do 100%.

Napomena: ova tematika detaljno je obrađena u sklopu materijala koji je Vlada usvojila 22.08.2002. godine, te su ovdje navedeni samo najznačajniji aspekti.

2. REALIZACIJA ZAKLJUČKA I ODLUKA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE OD 22.08.2002. GODINE

2. 1. Financijske mjere

Temeljem točki 1.1., 2., 3.1. i 3.2. Zaključka (Klasa: 310-14/02-02/02; Urbroj: 5030120-02-2) i pripadajućih Odluka usvojenih 22.08.2002. godine Republika Hrvatska preuzela je otplatu sljedećih kreditnih obveza:

- reprogramirane kredite hrvatskih brodogradilišta iz sanacijskog razdoblja u javni dug Republike Hrvatske (u 2002., 2003. i 2004. godini), u ukupnom iznosu od **119.891.046 USD, u protuvrijednosti 899.182.800 kuna.**
- kredite hrvatskih brodogradilišta za tehnološku obnovu (s rokovima dospijeća od 2002. do 2008. godine), u ukupnom iznosu od **49.661.691 USD, u protuvrijednosti 372.462.682,5 kuna.**
- obveze brodogradilišta prema Ministarstvu financija po osnovi izvršenih plaćanja po izdanim jamstvima, u ukupnom iznosu od **258.944.378 kuna.**
- kreditne obveze brodogradilišta po kreditima za koje je jamstvo izdala Vlada Republike Hrvatske (u 2002., 2003. i 2004. godini), u ukupnom iznosu od **1.293.938.190 kuna.**

Rekapitulacija prihvaćenih financijskih mjera 22.08.2002. god.

Osnov financijskih mjera	Uljanik	3. Maj	Brodosplit	HB Trogir	Kraljevica	Brodotrogir	Ukupno
Preuzimanje kredita u javni dug USD		34.218.157	76.000.000			9.672.889	119.891.046 USD
Preuzimanje kredita za tehnološku obnovu USD	16.113.345	10.618.628	13.368.547	6.198.604	3.362.567		49.661.691 USD
Otpis obveza po plaćenim jamstvima KN		229.504.678	29.439.700				258.944.378 KN
Preuzimanje kreditnih obveza KN		237.993.821	1.055.944.370				1.293.938.190 KN
SVEUKUPNO KN	120.850.087	803.774.386	1.755.648.172	46.489.530	25.219.252	72.546.667	2.824.528.094

Napomena: Obračun USD u kune po tečaju 1 USD = 7,5 kuna

IZVRŠENJE: Preuzetim financijskim obvezama Vlada je provela (odnosno, provesti će, za obveze Brodosplita i 3. Maja čije preuzimanje je uvjetovala izradom programa restrukturiranja i racionalizacije poslovanja) Zaključak iz kolovoza 2002. godine čime je rasteretila (rasteretit će) bilance poslovanja pet razmatranih brodogradilišta za **ukupni iznos obveza od 2.824.528.094 kuna**. **Ugovori o preuzimanju duga po gore navedenim kreditima potpisani su od strane brodogradilišta i HBOR-a, te su predani u Ministarstvo financija na obradu i potpisivanje.**

Također, Vlada Republike Hrvatske je svojim Zaključkom od 22.08.2002. godine, usvojila **dodatne financijske mjere** kako slijedi:

Točkom 3.3. Zaključka Vlada Republike Hrvatske je preuzela subvencioniranje gradnje brodova u hrvatskim brodogradilištima u iznosu najmanje 10% na realiziranu prodajnu cijenu broda.

IZVRŠENJE: Pravo na subvenciju ostvaruju brodogradilišta za brodove ugovorene s rokom isporuke 31. prosinca 2006. godine, na temelju Pravilnika o subvencijama kojeg je 10.10.2002. godine izradila Hrvatska brodogradnja - Jadranbrod d.d., Zagreb i dostavila, radi primjene, ministru gospodarstva. Subvencije su, u skladu s predmetnim zaključkom, ugrađene u poslovne planove brodogradilišta do 31.12. 2006. godine.

Točkom 3.3. stavak II. Vlada RH je zadužila Hrvatsku brodogradnju - Jadranbrod d.d., Zagreb da, radi planiranja sredstava u državnom proračunu Republike Hrvatske za 2003. godinu, do 1. rujna 2002. godine predloži Ministarstvu gospodarstva potrebni iznos sredstava za ovu namjenu za 2003. godinu.

IZVRŠENJE: Temeljem prijedloga Ministarstva gospodarstva i Hrvatske brodogradnje - Jadranbrod d.d., Zagreb, Vlada RH je u Državnom proračunu za 2003. godinu predvidjela i usvojila potrebni **iznos od 464.737.870 kuna za subvencije novogradnji**. Time je omogućila brodogradilištima ugovaranje novogradnji uz nadoknadu 10% razlike između realizirane prodajne cijene i cijene koštanja broda. Isplata i obračun subvencija obavlja se u skladu s propisanim postupkom, a daljnja isplata vršit će se sukladno netom usvojenom Zakonu o državnim potporama i prema spomenutom Pravilniku, čime se definiraju korisnici i osiguravaju jednaka prava svih korisnika sredstava. Posebno je važno naglasiti da ovako utvrđena stimulacija u sebi sadrži posebne elemente stimuliranja ugradnje domaće opreme u brod.

Točkom 3.4. Zaključka iz kolovoza 2002., Vlada Republike Hrvatske se obvezala podržavati gradnju brodova izdavanjem državnih jamstava, ovisno o procjeni financijske isplativosti za svaki pojedini brod, ukoliko postoji ekonomska opravdanost uz ukalkulirani subvencionirani iznos iz točke 3.3. ovog Zaključka, a na temelju mišljenja Ministarstva gospodarstva i Hrvatske brodogradnje – Jadranbrod d.d., Zagreb, te suglasnosti Ministarstva financija.

IZVRŠENJE: Hrvatska brodogradnja Jadranbrod je izradila Pravila postupka za traženje i odobravanje državnih jamstava za financijsko praćenje gradnje brodova (koja su detaljno razmatrana i prihvaćena na sastancima s predsjednicima uprava / direktorima brodogradilišta) i dostavila ih 10.10.2002. Ministru gospodarstva. Ova

pravila su u primjeni i provode se prema utvrđenom načinu za sve zahtjeve koji datiraju od 22.08.2002. godine.

Zaključak Vlade o podršci gradnji brodova u domaćim brodogradilištima izdavanjem državnih jamstava permanentno se realizira, čime se osigurava kontinuitet proizvodnje.

Financijska isplativost svake novogradnje i njena rizičnost za izdata jamstva po Proračun RH procjenjuje se putem propisanog postupka za pribavljanje jamstava, a daljnji zahtjevi procjenjivat će se (pored primjene odredbi Pravila MG-a za traženje i odobravanje državnih jamstava za financijsko praćenje gradnje brodova) i u skladu s kriterijima iz, u međuvremenu donijete, Vladine Odluke o kriterijima za davanje državnih jamstava.

2.2. Organizacijske mjere

U nastavku dajemo pregled organizacijskih mjera usvojenih Zaključkom Vlade RH od 22.08.2002. godine, s kratkom osvrtom na njihovo izvršenje:

Točkom II.1. Zaključka Vlada RH je ocijenila da su gubici u brodogradilištima Brodosplit d.d., Split i 3. Maj d.d., Rijeka, rezultati i lošeg rada uprava, te je zadužila Hrvatski fond za privatizaciju da pokrene postupke za utvrđivanje odgovornosti i naknade štete, sukladno Zakonu o trgovačkim društvima.

IZVRŠENJE: Hrvatski fond za privatizaciju je proveo postupak i putem nadzornih odbora imenovao nove uprave (proširene) u ovim brodograđevnim grupama.

U pogledu postupka za utvrđivanje odgovornosti uprava, Hrvatski fond za privatizaciju zatražio je od uprava i nadzornih odbora ovih društava dokumentaciju iz koje bi proizlazila odgovornost članova uprava ili nadzornih odbora za stanje u društvima. U tijeku je, radi provedbe predmetnog Zaključka, obrada zaprimljenih materijala.

Obzirom na relativno kratki rok od imenovanja novih uprava, za sada nije moguće pouzdano ocijeniti njihov rad. Međutim, treba napomenuti da je novo posloводство Brodosplita, u svome kratkom mandatu, imalo nekoliko uzastopnih nesreća (smrtni slučajevi, blokirano porinuće, požar i dr.), koje mogu imati negativne posljedice na tekuće poslovanje i otežati njihov rad.

Sindikata Brodosplita, samoinicijativno, pokrenuo je krivični postupak protiv bivše uprave brodogradilišta radi nesavjesnog poslovanja.

Točkom II.2. Zaključka Vlada je zadužila Ministarstvo gospodarstva da, u suradnji s Hrvatskim fondom za privatizaciju i Hrvatskom brodogradnjom – Jadranbrod d.d., Zagreb:

- inicira i provede izmjene statuta krovnih društava i statuta, odnosno izjava o usklađenju povezanih društava u njihovom vlasništvu, u roku od 60 dana, kojima će se kao mjesto odlučivanja definirati krovno društvo sa vertikalnim nadzorom vlasnika za stanje u brodogradilišnim grupama, te da ojača vlasničku kontrolu i nadzor od strane nadzornih odbora;

IZVRŠENJE: Hrvatski fond za privatizaciju dostavio je Upravama društava Brodotrogir d.d. Trogir, BI 3 Maj d.d. Rijeka, Brodosplit d.d. Split prijedloge za izmjenu statuta koje su usvojene na skupštinama čime su stvoreni uvjeti za

jačanje vlasničkog nadzora i kontrole od strane nadzornih odbora u svim pripadajućim društvima grupe. Tražene promjene usvojene su na skupštinama 3. Maja, Brodotrogira i Brodosplita kako slijedi:

- BI 3 Maj d.d. Rijeka - 16.12.2002.g.
- Brodotrogir d.d. Trogir - 19.12.2002.g.
- Brodosplit d.d. Split - 20.12.2002.g.

Uljanik d.d., Pula smatra nepotrebnim zbog istog sazivati izvanrednu skupštinu, već je izrazio spremnost za prihvaćanje promjene statuta na prvoj redovnoj skupštini. Kako Brodogradilište Kraljevica d.d. Kraljevica nema društva - kćeri, Hrvatski fond za privatizaciju nije inicirao izmjenu Statuta.

- inicira i provede, kroz skupštine i nadzorne odbore, obvezno izdvajanje neosnovnih djelatnosti i imovine koja nije u funkciji osnovne djelatnosti, te da u roku od 90 dana, Vladi Republike Hrvatske dostavi analizu koja će sadržavati:

a) popis djelatnosti, odnosno društava i nekretnina u sastavu svake brodograđevne grupe koja ne predstavlja jezgru brodograđevne djelatnosti;

b) za sva društva i nekretnine iz podtočke a) strukturu njihova vlasništva, te ocjenu njihove podobnosti za prijenos na Hrvatski fond za privatizaciju;

c) za sva društva iz pottočke a) izvrši procjenu vrijednosti imovine (udjela, dionica, stvari i prava).

IZVRŠENJE: Pod a) i b) izvršeno.

Hrvatski fond za privatizaciju je temeljem Programa restrukturiranja društava 3. Maj d.d. Rijeka i Brodosplit d.d. utvrdio društva kćeri iz sustava brodograđevne grupe koja ne predstavlja jezgru brodograđevne djelatnosti i koja će se izdvojiti u okviru programa restrukturiranja.

Kod Brodogradilišta Kraljevica je tijekom prethodnih faza sanacije izvršeno izdvajanje i privatizacija nekretnina koje nisu u funkciji brodograđevne djelatnosti. Brodotrogir je izvršio sve pripremne radnje za privatizaciju društva Servisni centar Trogir (namjena marine) za što se čeka suglasnost HFP-a.

Uljanik je pripremio vlastiti plan restrukturiranja i privatizacije, koji bi se trebao realizirati u periodu od 5 godina i etablirati Uljanik kao generatora razvitka regije. Kako se radi o pristupu koji nije identičan metodologiji koju je VRH definirala za ostala brodogradilišta, neophodno je pribaviti mišljenje VRH o prijedlogu Uljanika i ocijeniti može li se isti tretirati izdvojeno obzirom na uspješnije rezultate poslovanja u odnosu na ostala brodogradilišta,

Napomena:

U posebnom **prilogu (Izvešće HFP-a)** daju se podaci o društvima koja se trebaju izdvojiti. U tijeku je utvrđivanje podobnosti za prijenos ovih nekretnina na RH i procjena vrijednosti imovine kao temelj za izradu analize koja će se dostaviti Vladi za donošenje odgovarajućih odluka o preuzimanju društava, odnosno nekretnina koje nisu u funkciji osnovne djelatnosti.

- Vlada je zadužila Ministarstvo gospodarstva da, u suradnji s Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske i Ministarstvom pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, pripremi akte za prijenos nekretnina na Republiku Hrvatsku, nakon čega će razmotriti predmetnu analizu i donijeti odgovarajuće odluke o

preuzimanju društava, odnosno nekretnina, koje nisu u funkciji osnovne brodograđevne djelatnosti.

IZVRŠENJE: Realizacija u tijeku. Izuzimanje nekretnina koje su obuhvaćene Odlukom Vlade RH od 21. rujna 2000. godine, svesti će se u Zakonski okvir.

- **Vlada je zadužila uprave i nadzorne odbore brodogradilišta 3. Maj Brodogradilišta d.d., Rijeka i Brodosplita d.d., Split** da, do kraja studenoga 2002. godine, dostave Ministarstvu gospodarstva programe i termenske planove restrukturiranja i racionalizacije poslovanja u kojima će se predvidjeti smanjenje broja zaposlenih i troškova osoblja, uz smanjenje troška režijskog osoblja za 20-30%, uključujući i izmjenu kolektivnih ugovora, o čemu će Ministarstvo gospodarstva izvijestiti Vladu Republike Hrvatske, do kraja prosinca 2002. godine. Ukoliko uprave 3. Maj Brodogradilišta d.d., Rijeka i Brodosplita d.d., Split, ne postignu dogovor o novom kolektivnom ugovoru do kraja 2002. godine, mjere financijske konsolidacije neće se provoditi u narednim godinama i odluke će se staviti izvan snage.

IZVRŠENJE: 3. Maj i Brodosplit sačinili su Program restrukturiranja i racionalizacije poslovanja, kao i izmjene Kolektivnog ugovora.

Uprava i NO društva BI «3. Maj» su u studenom 2002. godine dostavili nacrt prijedloga Programa restrukturiranja i racionalizacije poslovanja, te su, nakon provedenih rasprava u HBJ i HFP, dostavili 02.01.2003. godine njegovu konačnu verziju.

Uprava i NO društva BI «Split» su u listopadu 2002. godine dostavili nacrt prijedloga Programa restrukturiranja i racionalizacije poslovanja, te su, nakon provedenih rasprava u HBJ i HFP, dostavili 10.01.2003. godine njegovu konačnu verziju.

Uprave 3. Maja i Brodosplita spremne su, uz kontrolu Nadzornih odbora, dostaviti Ministarstvu gospodarstva po razmatranju, odnosno određenju Vlade RH prema izrađenom programu, obvezujući operativni razrađeni Terminski plan s ciljem omogućavanja mehanizma praćenja i kontrole izvršenja Programa po fazama. Isti bi sadržavao razrađena konkretna zaduženja, s njihovim nositeljima i utvrđenim rokovima, o čemu bi se redovito izvještavalo nadležno ministarstvo.

Programom 3. Maja je predviđen niz mjera i zadataka za stvaranje uvjeta uspješnijeg poslovanja, s planom njihove postupne realizacije. Opća ocjena Programa jeste da je stručno izrađen, te sadrži ambiciozne ciljeve.

Programom su predviđene strukturalne promjene na području organizacijskog restrukturiranja grupe, na način da se predviđa izdvajanje društava koja ne predstavljaju jezgru brodograđevne djelatnosti, kao i osnivanje profit centara unutar brodogradilišta koji bi naknadno prerasli u trgovačka društva. Programom je također predviđen ulazak u gradnju složenijih tipova brodova, u skladu s trendovima zapadnoeuropske brodogradnje kako bi se izbjegla teška konkurencija s daleko istočnom brodogradnjom, a za što je kao preduvjet planirano odgovarajuće tehničko – tehnološko i kadrovsko restrukturiranje. Neće biti moguće ostvariti zacrtane proizvodne ciljeve ako bi se ostalo na istom ili sličnom proizvodnom programu.

Prosudba realnih mogućnosti implementacije dostavljenog programa, odnosno uspjeha njegove realizacije, uvjetovana je, između ostalog, prvenstveno kadrovskim ekipiranjem, kao i provođenjem daljnjih mjera Vlade RH

(preuzimanjem određenih obveza od strane države, odobrenjem kredita za likvidnost, odobrenjem jamstva za investicijske kredite, liberalizacijom tržišta rada).

Programom Brodosplita se identificiraju uzroci postojećeg stanja, odnosno načini i pravci izlaska iz krize. Uloga kadrovske resursa se ocjenjuje presudnim čimbenikom provođenja ovog Programa. Krajnji strateški cilj Programa jeste pozitivno financijsko poslovanje uz utvrđene ili odobrene državne subvencije. Kao put njegove postepene realizacije predviđen je niz mjera i zadataka za stvaranje uvjeta uspješnijeg poslovanja, s posebnim naglaskom na racionalizaciju troškova kroz njihovu kontrolu i kvalitetnije upravljanje.

Programom je predviđeno da matica grupe i nadalje ostaje u nepromijenjenom statusnom obliku, dok se najveće organizacijske promjene predviđaju u samom brodogradilištu s ciljem formiranja brodogradilišta montažnog tipa. Što se tiče izdvajanja društava koja ne predstavljaju jezgru brodograđevne djelatnosti, u prvoj polovici 2003. godine se planira izdvajanje od Brodogradilišta i osnivanje Tvornice dizel motora - TDM d.o.o., Brodogradilište specijalnih objekata – BSO, ne mijenja status, ali se planiraju mjere racionalizacije njegova poslovanja. U cilju osnivanja profit centara unutar brodogradilišta koji bi naknadno prerasli u trgovačka društva do kraja 2003. godine predviđena je izrada elaborata o ekonomskoj opravdanosti izdvajanja pojedinih programa, odnosno organizacijskih jedinica.

Budući da je jedan od ključnih zaključaka iz Programa kako postojeći proizvodni program Brodogradilišta nije dovoljno kvalitetan za trajno stabilno poslovanje, Programom je kao i kod 3. Maja predviđen ulazak u gradnju složenijih tipova brodova u skladu s trendovima zapadnoeuropske brodogradnje kako bi se izbjegla teška konkurencija s dalekoistočnom brodogradnjom, a za što je kao preduvjet planirano odgovarajuće tehničko – tehnološko i kadrovsko restrukturiranje. Jednako kao i 3. Maj, neće ni kod BIS-a biti moguće ostvariti zacrtane proizvodne ciljeve ako bi se ostalo na istom ili sličnom proizvodnom programu.

Prosudba realnih mogućnosti implementacije glavnog cilja dostavljenog programa, odnosno uspjeha njegove realizacije, uvjetovana je, između ostalog, prvenstveno kadrovskim restrukturiranjem, kao i provođenjem daljnjih mjera Vlade RH (odobrenjem kredita za zbrinjavanje viška djelatnika, odobrenjem jamstva za investicijske kredite, liberalizacijom tržišta rada).

Programi restrukturiranja poseban su privitak Izvješća Vladi RH.

Uprava BI 3. MAJ i sindikati koji djeluju u ovoj grupi potpisali su u drugoj polovici prosinca 2002. godine, novi Kolektivni ugovor o pravima radnika i poslodavaca u društvima BI-a.

Rad na izradi novog Kolektivnog ugovora poslodavac i sindikati društva "3.Maj" d.d. Rijeka otpočeli su krajem rujna 2002. godine, Novim Kolektivnim ugovorom nije došlo do bitnijih promjena glede prava i obveza vezanih za rad i iz rada, praktički su priznata prava i obveze za partnere proizašle iz starog Kolektivnog ugovora, te se sukladno narečenom ne može očekivati promjena u smislu smanjenja troškova rada.

Uprava i NO su težište rješavanja racionalizacije u pogledu smanjenja broja zaposlenih i troškova režijskog osoblja postavili u programu restrukturiranja, a ne putem novog Kolektivnog ugovora. Tako je istim Programom predviđeno smanjenje službenika za 18%, odnosno ukupnog

režijskog osoblja za 15%, što bi u predviđeno povećanje proizvodnje predstavljalo smanjenje troška režijskog osoblja za 40% po jedinici proizvoda u odnosu na 2002. godinu. Ukupna masa plaća je u IV. kvartalu 2002. smanjena za 6%, a utvrđen je tehnološki višak od 60 djelatnika koji je riješen penzioniranjem do kraja 2002. godine.

Uprava BI Brodosplit d.d. i sindikati koji djeluju u ovoj grupi potpisali su sporazum o novom Kolektivnom ugovoru 03. ožujka 2003. godine. Mišljenje HFP-a je da se slično postupilo kao u slučaju Kolektivnog ugovora za 3. Maj, pa se primjenom i stupanjem na snagu ovog ugovora mogu u provedbi očekivati slični ili gotovi isti rezultat glede redukcije troškova rada kao kod 3. Maja. **Uprava Brodosplita, kao i uprava 3. Maja rješenje Vladinog zaduženja, u pogledu smanjenja broja zaposlenih i troškova režijskog osoblja, vidi u programu zbrinjavanja cca 450 djelatnika za koji traži kredit uz jamstvo Vlade RH, kao i drugim mjerama iznesenog programa koje imaju za cilj bolju iskoristivost radnog vremena i podizanje efektivnosti proizvodnje.**

Mora se znati da odredbe novog kolektivnog ugovora ne mogu prijeći ograničenja koja proizlaze iz važećih odredbi Granskog kolektivnog ugovora za brodogradnju i Zakona o radu.

Točkom II.3. Vlada RH je zadužila Ministarstvo gospodarstva da, u roku od 60 dana, Hrvatsku brodogradnju – Jadranbrod d.d., Zagreb, društvo u 100%-tnom vlasništvu države, organizira za obavljanje sljedećih poslova:

- za kontrolu izvršenja poslovnih planova brodograđevnih grupa;
- za čuvanje interesa vlasnika s mogućnošću intervencije u izradi, provedbi i kontroli izvršenja poslovnih planova i programa restrukturiranja;
- za mjesečno praćenje realizacije prihvaćenih poslovnih planova uprava brodogradilišta, s obvezom izvještavanja Vlade Republike Hrvatske o eventualnim odstupanjima od planiranog, s aspekta namjenskog trošenja sredstava, praćenja kalkulacija i izvršenja preuzetih rokova realizacije ugovorenih poslova;
- za davanje mišljenja na zahtjev Ministarstva gospodarstva, u vezi s donošenjem odluka o izdavanju državnih jamstava;
- za davanje mišljenja na ostale prijedloge vezane uz brodograđevna društva, po zahtjevu Vlade Republike Hrvatske, odnosno pojedinih ministarstava.

IZVRŠENJE: Unatoč tome što u pravno-formalnom smislu još uvijek nisu provedene sve radnje (potpisivanje Ugovora, nova organizacijska struktura) za realizaciju predmetnog Zaključka, Hrvatska brodogradnja-Jadranbrod redovito dostavlja Izvještaje nadležnim organima, po dosadašnjoj metodologiji izvještavanja. U cilju podizanja kvalitete izvještavanja o poslovanju brodogradilišta, Hrvatska brodogradnja-Jadranbrod sačinila je novu metodologiju za planiranje i izvještavanje. Hrvatska brodogradnja-Jadranbrod daje mišljenja Ministarstvu gospodarstva po zahtjevima brodogradilišta za izdavanje državnih jamstava.

Vlada je naložila Hrvatskom fondu za privatizaciju, Hrvatskoj brodogradnji – Jadranbrod d.d., Zagreb i upravama brodograđevnih grupa Uljanik d.d., Pula, 3. Maj Brodogradilišta d.d., Rijeka, Brodogradilište Kraljevica d.d., Kraljevica,

Brodotrogir d.d., Trogir i Brodosplit d.d., Split, da potpišu ugovor (u ime i za račun svih povezanih društava u vlasništvu vladajućeg društva), kojim će se definirati uloga Hrvatske brodogradnje – Jadranbrod d.d., Zagreb, kao ključnog mehanizma kontrole od strane države, do privatizacije navedenih brodograđevnih društava.

IZVRŠENJE: Ugovor kojim će se definirati uloga Hrvatske brodogradnje – Jadranbrod d.d., Zagreb, kao ključnog mehanizma kontrole od strane države, do privatizacije navedenih brodograđevnih društava je u pripremi, a potpisat će se po odobrenju nadležnih tijela.

Točkom III. Organizacijskih mjera Vlada je zadužila Ministarstvo gospodarstva da, u suradnji s Hrvatskim fondom za privatizaciju i Hrvatskom brodogradnjom – Jadranbrod d.d., Zagreb, u roku od 3 mjeseca, izradi i Vladi Republike Hrvatske dostavi elaborate o učincima i opravdanosti eventualnog spajanja brodogradilišta 3. Maj Brodogradilišta d.d., Rijeka i Kraljevica d.d., Kraljevica, te Brodotrogira d.d., Trogir i Brodosplita d.d., Split.

IZVRŠENJE: Hrvatski fond za privatizaciju je angažirao konzultantsku grupu eksperata IBM Consult, koja u sklopu US AID-a radi na projektu privatizacije državnog portfelja. Nakon obavljenog intervjua u brodogradilištima, mišljenje je konzultanata da mogući pozitivni efekti spajanja BI "3.Maj" i Brodogradilišta Kraljevica, odnosno BI Brodosplit i Brodotrogir, ne opravdavaju pretpostavljena spajanja zbog troškova i vremena potrebnog za preustroj, razlika u specijalnostima zaposlenika, različitih tržišta kojima su usmjereni, te različitog pristupa upravljanja i kontrole, kao i nepoželjnog fokusiranja pozornosti managementa sva 4 brodogradilišta na organizacijski preustroj umjesto na neophodno unapređenje poslovanja. Drugim riječima, nalaz Konzultanta ne podržava pretpostavljena spajanja.

Međutim, Hrvatski fond za privatizaciju je mišljenja da je spajanje mjera kojom će se omogućiti efikasnije upravljanje dugovima što je bitno značajniji učinak od nedovoljnih efekata ušteda, zbog čega smatramo da ovu varijantu ne treba odbaciti. Radi sagledavanja najbolje varijante objedinjavanja brodogradilišta, HFP će, u suradnji s brodogradilištima, pripremiti simulaciju objedinjavanja po sva tri modela (spajanje, pripajanje, holding), kako bi se za Izvješće Vlade RH u lipnju 2003. g. moglo predložiti optimalno rješenje.

Točkom III.2 Vlada RH je zadužila Ministarstvo gospodarstva da, u suradnji s Hrvatskim fondom za privatizaciju, poduzme sve potrebne radnje za pripremu Uljanika d.d., Pula, za privatizaciju u 2003. godini, putem prodaje dionica radnicima i članovima Uprave, a sukladno posebnoj odluci Vlade Republike Hrvatske.

IZVRŠENJE: Hrvatski fond za privatizaciju otpočeo je aktivnosti oko definiranja odgovarajuće strategije buduće privatizacije Uljanika d.d. Pula u 2003. godini. Sukladno narečenom, na projektu privatizacije angažirani su konzultanti IBM Consulta. U izradi je Strategija Uljanik Brodogradilišta za narednih 5 godina, iz koje je razvidno da se postupak restrukturiranja i privatizacije treba provesti u tom roku. Kada kompletna strategija bude dovršena, bit će moguće preciznije odrediti modele i putove privatizacije:

- grupe, pojedinih supsidijara, kombinacija jednog i drugog...

- putom strateških partnera, radnicima i članovima uprave, prodaja ...
Uprava Uljanika je također ostvarila kontakte sa potencijalnim strateškim ulaganjem EBRD, London te s njime 19.11.2001. godine potpisala ugovor o praćenju jednog broda sa rokom isporuke u 2005. godini da bi kroz to razdoblje intenzivno pratila sve rezultate i pokazatelje poslovanja (od produktivnosti, poslovnog rezultata do ekologije) sa zajedničkim ciljem dokapitalizacije – privatizacije Uljanika.

Mišljenje HFP-a i Ministarstva gospodarstva je da pripremljeni Program restrukturiranja i racionalizacije poslovanja od strane US AID-a i Uljanika treba staviti u kontekst Zaključka Vlade RH od 22.08.2002. g., kao i obveza koje je Vlada RH preuzela prema međunarodnim financijskim institucijama.

Ministarstvo gospodarstva i HFP će o učinjenom izvijestiti Vladu RH u lipnju 2003. godine.

Točkom IV. Zaključka Vlada RH je zadužila Ministarstvo gospodarstva da, u suradnji s Hrvatskom brodogradnjom – Jadranbrod d.d., Zagreb, predloži način i mogućnosti povećanja učešća domaće komponente u ukupnoj vrijednosti broda, te isto provede sa upravama i nadzornim odborima brodogradilišta.

IZVRŠENJE: U više navrata pokretane su aktivnosti s ciljem povećanja udjela domaće komponente u brodu, a stečena iskustva svih sudionika u tim aktivnostima (brodogradilišta i proizvođača) rezultirala su **izradom Projekta povećanja udjela domaće komponente u brodu (radnog naziva SPUDOK)** kojim projektom bi se stvorile pretpostavke povećanja količinskog i vrijednosnog udjela materijala i opreme domaćih, kako postojećih tako i potencijalnih proizvođača, povećanje zaposlenosti putem malih i srednjih poduzetničkih tvrtki. Ovo zaduženje smatramo izuzetno važnim u budućem djelovanju društva HBJ.

Točkom V. Zaključka Vlada je zadužila uprave i nadzorne odbore brodogradilišta da potrebe za radnicima osiguraju na domaćem tržištu rada, bez zapošljavanja radnika iz inozemstva.

IZVRŠENJE: Realizacija je u tijeku, u suradnji s nadležnim državnim tijelima. Brodogradilišta su putem Hrvatske brodogradnje – Jadranbrod ušla u proces intezivne suradnje s Ministarstvom rada i socijalne skrbi i Hrvatskim zavodom za zapošljavanje u formiranju strategije osiguravanja potrebnih stručnih kadrova za ugovorenu i planiranu izgradnju brodova s naglaskom na deficitarne (elektrozavarivače, brodomontere i brodocjevare) kadrove. Cilj svih poduzetih i planiranih aktivnosti jeste da domaća radna snaga postepeno i u potpunosti zamijeni stranu radnu snagu. U narednom programskom razdoblju od 3 godine bi se realizacijom ovog programa smanjila, odnosno zaustavila potreba za zapošljavanjem stručnih deficitarnih radnika iz inozemstva. U pripremi su temelji suradnje s Ministarstvom prosvjete kako bi se osigurao kontinuirani upis učenika u proizvodna deficitarna brodograđevna zanimanja u što se uključuju i aktivnosti na prilagodbi nastavnih planova i programa, te ravnatelji srednjih škola na područjima djelovanja brodogradilišta.

Točkom VI. Zaključka Vlada je zadužila Ministarstvo gospodarstva da, u suradnju s Ministarstvom financija i Hrvatskom brodogradnjom – Jadranbrod d.d., Zagreb, osigura djelomičnu operacionalizaciju odluka Vlade Republike

Hrvatske, vezanih uz financijsku konsolidaciju brodograđevnih društava, kako bi se osigurala sredstva za nesmetanu realizaciju procesa proizvodnje do kraja prosinca 2002. godine, odnosno do roka potrebnog za izradu i ocjenu Programa restrukturiranja i racionalizacije poslovanja.

IZVRŠENJE: Brodogradilište 3. Maj: Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 28.11.2002. godine donijela Odluku o davanju državnog jamstva za zaduženje 3. Maja za premoštenje financiranja gradnji 681 i 684 u iznosu od 20.000.000 USD. Po navedenim Odlukama, 3. Maj se zadužio za ukupan iznos kod Riječke banke i Hrvatske Poštanske banke. Kredit je realiziran u prosincu i siječnju 2003. godine. Napominjemo da je 3. Maj u IV. kvartalu 2002., uz nedostatak sredstava iz kolovoza 2002. godine, iskazao povećani nedostatak sredstava do iznosa od 45.000.000 USD potrebnih za dovršetak tekućeg proizvodnog programa, čije rješavanje se predlaže u sklopu drugog dijela Izvješća za VRH, odnosno u Analizi stanja s prijedlogom daljnjih mjera.

Brodosplit: na sjednici od 12.12.2002. godine Vlada RH je donijela Odluku o davanju državnog jamstva za zaduženje Brodosplitu u iznosu od 57.000.000 USD, radi osiguranja likvidnosti za dovršenje tekućeg proizvodnog programa. Po navedenim odlukama, Brodosplit se zadužio kod HVB Croatia d.d. za 12.000.000 USD, te kod Hrvatske poštanske banke za 85.502.832 kuna. Brodogradilište Brodosplit iskoristilo je ostatak sredstava po predmetnoj Odluci u iznosu od 33.000.000 USD do konca prvog kvartala 2003. godine, čime se, prema najnovije iskazanom novčanom tijeku, osigurava likvidnost poslovanja do ljeta 2003. godine.

Kod realizacije ove točke došlo je do određenih kašnjenja iz razloga što banke nisu bile spremne odobravati kredite brodogradilištima na temelju ustupljenih priljeva (koji su bili raspoloživi jer je RH preuzela otplatu određenih kredita vezanih uz iste), pa je izdavanje navedenih novih jamstva od strane Vlade RH za premoštenje financiranja zahtijevalo dodatno vrijeme (PBZ 3. Maju čak ni uz jamstvo države). Ovo kašnjenje u financiranju odrazilo se na stvaranje dodatnih troškova i dodatno kašnjenje isporuke ugovorenih brodova.

Točkom VII. Zaključka Vlada je zadužila Ministarstvo gospodarstva da, u suradnji s Hrvatskim fondom za privatizaciju i Hrvatskom brodogradnjom – Jadranbrod d.d., Zagreb, izradi i Vladi Republike Hrvatske dostavi prvo izvješće o realizaciji gore navedenih Zaključaka do kraja 2002. godine, a nakon toga da izvještava Vladu Republike Hrvatske svaka dva mjeseca.

IZVRŠENJE: Ovo je prvo Izvješće Vladi RH o realizaciji gore navedenih zaključaka, međutim Hrvatska brodogradnja-Jadranbrod je uredno dostavljala mjesečne Izvještaje o realizaciji poslovanja brodogradilišta, pa tako i u razdoblju od kolovoza 2002. godine nadalje.

Točkom VIII. Zaključka Vlada RH je zadužila Ministarstvo gospodarstva da, u suradnji s Hrvatskim fondom za privatizaciju i Hrvatskom brodogradnjom – Jadranbrod d.d., Zagreb, do konca lipnja 2003. godine, dostavi Vladi Republike Hrvatske ocjenu provedbe i rezultata ovog Zaključka.

Financijske i organizacijske mjere Vlade Republike Hrvatske od 22.08.2002. godine, polučile su slijedeće rezultate:

- *Restituiranje kapitala brodograđevnih grupa koji bi pokrивao barem 50% materijalne imovine (što se nije u dovoljnoj mjeri pozitivno odrazilo na kapital brodograđilišta 3. Maj);*
- *Financijskim intervencijama Vlade RH poboljšana je likvidnost pojedinih brodograđilišta i omogućena realizacija tekućih projekata;*
- *Preuzimanjem kredita za tehnološku obnovu brodograđilišta podignuta je tehnička opremljenost i stvoreni uvjeti za skraćivanje rokova gradnje;*
- *Izdavanjem državnih jamstava za premoštenje financiranja i subvencijama po ugovorima o novogradnjama u iznosu od 10% realizirane vrijednosti, brodograđilištima je omogućeno daljnje ugovaranje novogradnji i prisustvo na svjetskom tržištu;*
- *Provedenim izmjenama Statuta pojačana je kontrola poslovanja i rada svih vezanih društava u okviru brodograđevne grupe (izuzetak čini Uljanik u kojem još nisu provedene izmjene Statuta);*
- *Sačinjenim Pravilnikom o subvencioniranju i izrađenim Programom za povećanje udjela domaće komponente u vrijednosti broda (SPUDOK), predviđeno je stimulirati ugradnju domaće opreme, varijabilnim dijelom subvencije u visini od 4% od ukupno predviđenih sredstava za subvencije od 10% na realiziranu cijenu broda.*

Unatoč provedenim mjerama Vlade RH u proteklom razdoblju, nažalost nisu postignuti cjeloviti rezultati:

- provedene financijske mjere Vlade omogućile su opstanak i poslovanje razmatranih brodograđilišta, kao i realizaciju svih pozitivnih efekata koji se vežu uz brodogradnju (izvoz, zaposlenost, regionalni značaj, povećanje udjela prateće djelatnosti i sl);

- nažalost, moramo konstatirati da puni efekt Vladinih mjera možemo očekivati tek u narednom razdoblju, obzirom na dugi tehnološki ciklus gradnje brodova i potrebno vrijeme za provedbu usvojenih Programa restrukturiranja i racionalizacije poslovanja (Brodosplit i 3. Maj);

- kašnjenja u provedbi nekih Zaključaka i Odluka Vlade RH dodatno su opteretile likvidnost brodograđilišta, što je uzrokovalo daljnje kašnjenje u isporukama novogradnji;

- neadekvatan angažman Uprava i Nadzornih odbora nekih brodograđilišta, u smislu nedovoljne kontrole troškova, organizacije rada i ukupnog poslovanja, umanjile su efekte Vladinih mjera.

3. PROCJENA REZULTATA POSLOVANJA PER 31.12.2002. GODINE

Procjena rezultata poslovanja brodograđevnih grupa i brodogradilišta za 2002. godinu daje se na osnovu **nerevidiranih financijskih izvješća** (u tijeku je završetak obrade istih od strane nominiranih revizora), koja su bazirana na slijedećim pretpostavkama:

- procjena **financijskih izvještaja temelji se na punoj primjeni MRS-a 11** u svim brodogradilištima koji, pojednostavljeno rečeno, obvezuje uprave društava da, pri izradi završnih izvješća, **izvrše procjenu rezultata na svim ugovorenim poslovima, bez obzira na rokove njihove realizacije. Dakle, u rezultat koji je iskazan 31.12.2002. godine, ukalkulirani su i procijenjeni rezultati, te izvršene rezervacije za 2003, 2004. i 2005. godinu godinu, odnosno za razdoblje do isporuke zadnjeg ugovorenog broda. Drugim riječima, iskazani gubici se odnose na prošlo, sadašnje i buduće razdoblje;**
- procjena rezultata 31.12.2002. godine, sačinjena je primjenom MRS-a 11 na zatečenim intervalutarnim odnosima $1 \text{ USD} = 7,145744 \text{ Kn}$; a $1 \text{ EUR} = 7,442292 \text{ Kn}$ / odnos $\text{USD/EUR} = 0,960154$
- Procjena rezultata 31.12.2001. godine, sačinjena je primjenom MRS-a 11 na tada zatečenim intervalutarnim odnosima $1 \text{ USD} = 8,356043 \text{ Kn}$; a $1 \text{ EUR} = 7,370030 \text{ Kn}$ / odnos $\text{USD/EUR} = 1,133787$, koji su bitno različiti i za poslovanje brodogradilišta povoljniji od onih 31.12.2002. godine. Valja naglasiti da se brodovi isključivo ugovaraju u dolarima, a materijali i oprema uglavnom u eurima, te domaću komponentu (materijal i rad) u kunama.
Ovakvo nepovoljno kretanje intervalutarnih tečajeva uvjetovalo je potrebu dodatnog rezerviranja troškova za brodove u gradnji do njihove isporuke prema MRS-u 11.
- U procjene rezultata su uključene subvencije u iznosu od 10% prodajne cijene.

U nastavku su date bilance per 31.12.2002. godine za brodograđevne grupe i za brodogradilišta koja su u sastavu brodograđevnih grupa:

KONSOLIDIRANA BILANCA BRODOGRAĐEVNIH GRUPA NA DAN 31.12.2002.

	ULJANIK	3.MAJ	BRODOSPLIT	BRODOTROGIR	KRALJEVICA
AKTIVA					
A. POTRAŽ.ZA UPIS.NEUPL.KAP.					
B. DUGOTRAJNA IMOVINA	734.565.981	449.088.648	1.146.209.108	234.882.364	90.048.076
Nematerijalna imovina	10.502.725	6.753.252	2.267.285	281.877	1.040.146
Materijalna imovina	659.263.912	390.042.607	1.110.150.658	214.855.601	80.493.414
Financijska imovina	17.159.756	3.180.527	122.000	675.402	1.197.146
Potraživanja	47.639.587	49.112.262	33.669.165	19.069.484	7.317.370
C. KRATKOTRAJNA IMOVINA	892.070.958	266.421.141	449.143.454	140.244.044	49.201.162
Zalihe	632.370.508	139.934.270	315.171.477	112.695.434	18.417.798
Potraživanja	115.935.262	102.362.845	47.947.631	18.395.003	19.519.894
Financijska imovina	48.735.217	1.276.714	2.249.978	224.697	3.458.631
Novac na računu i u blagajni	95.029.970	22.847.312	83.774.368	8.928.910	7.804.839
D. PLAĆ.TR.BUD.RAZDOBLJA I NEDOSPJ.NAPLATA PRIHODA	31.310.469	147.045.834	490.086.374	197.068.488	5.108.753
E. GUBITAK IZNAD VISINE KAPIT.		31.671.524			
F. UKUPNO AKTIVA	1.657.947.407	894.227.147	2.085.438.936	572.194.896	144.357.990
PASIVA					
A. KAPITAL I REZERVE	874.352.110	0	226.059.040	25.233.525	48.631.687
Upisani kapital	781.675.900	475.125.514	805.859.400	164.380.256	152.507.000
Manjinski interesi	69.400				
Revalorizacijska rezerva	3.934.170				
Rezerve	288.019.619	532.433.881	1.607.194.504	29	27.290.752
Zadržana dobit	0	15.060.747			
Preneseni gubitak	227.330.401	694.947.276	2.192.438.531	46.048.086	97.385.902
Dobit tekuće godine	27.983.422	0	5.443.667		
Gubitak tekuće godine	0	327.672.866	0	93.098.674	33.780.162
B. DUGOROČ.REZ.ZA RIZIKE I TR.	31.683.572	27.566.011		0	
C. DUGOROČNE OBVEZE	153.523.194	17.749.759	465.327.575	181.443.976	0
D. KRATKOROČNE OBVEZE	576.072.570	713.923.197	786.729.601	290.821.674	92.546.587
E. ODGOĐ.PLAĆ.TROŠ. I PRIH. BUD. RAZDOBLJA	22.315.962	134.988.180	607.322.720	74.695.721	3.179.716
F. UKUPNA PASIVA	1.657.947.407	894.227.147	2.085.438.936	572.194.896	144.357.990

BILANCA BRODOGRADILIŠTA NA DAN 31.12.2002.

	ULJANIK	3.MAJ	BRODOSPLIT	BRODOTROGIR	KRALJEVICA
AKTIVA					
A. POTRAŽ.ZA UPIS.NEUPL.KAP.					
B. DUGOTRAJNA IMOVINA	422.601.961	170.090.204	765.256.469	234.882.364	90.048.076
Nematerijalna imovina	10.005.655	6.183.336	2.267.285	281.877	1.040.146
Materijalna imovina	389.237.804	152.760.196	640.596.940	214.855.601	80.493.414
Financijska imovina	18.277.909	0	1.915.000	675.402	1.197.146
Potraživanja	5.080.593	11.146.672	120.477.244	19.069.484	7.317.370
C. KRATKOTRAJNA IMOVINA	832.832.520	201.113.092	470.724.271	140.244.044	49.201.162
Zalihe	576.672.271	76.861.131	311.018.923	112.695.434	18.417.798
Potraživanja	126.684.027	109.907.830	91.032.238	18.395.003	19.519.894
Financijska imovina	41.388.277	4.823.082	3.816.750	224.697	3.458.631
Novac na računu i u blagajni	88.087.946	9.521.049	64.856.360	8.928.910	7.804.839
D. PLAĆ.TR.BUD.RAZDOBLJA I NEDOSP.J.NAPLATA PRIHODA	28.210.530	147.019.172	489.515.382	197.068.488	5.108.753
E. GUBITAK IZNAD VISINE KAPIT.		257.210.486			
F. UKUPNO AKTIVA	1.283.645.012	775.432.954	1.725.496.122	572.194.896	144.357.990
PASIVA					
A. KAPITAL I REZERVE	488.496.966	0	145.999.229	25.233.525	48.631.687
Upisani kapital	194.428.500	26.174.000	165.368.700	164.380.256	152.507.000
Revalorizacijska rezerva	3.934.092				
Rezerve	241.253.920	515.972.462		29	27.290.752
Zadržana dobit	0	0			
Preneseni gubitak	0	375.718.154	1.706.523.021	46.048.086	97.385.902
Dobit tekuće godine	48.880.455	0	1.687.153.549		
Gubitak tekuće godine	0	166.428.308	0	93.098.674	33.780.162
B. DUGOROČ.REZ.ZA RIZIKE I TR.	18.316.100	27.566.011	0	0	
C. DUGOROČNE OBVEZE	154.428.201	17.241.550	204.507.921	181.443.976	0
D. KRATKOROČNE OBVEZE	622.284.668	600.304.818	770.066.787	290.821.674	92.546.587
E. ODGOB.PLAĆ.TROŠ. I PRIH. BUD. RAZDOBLJA	119.077	130.320.575	604.922.186	74.695.721	3.179.716
F. UKUPNA PASIVA	1.283.645.012	775.432.954	1.725.496.122	572.194.896	144.357.990

Podaci za Brodotrogir i Kraljevicu - konsolidirano

KONSOLIDIRANI RAČUN DOBITI I GUBITKA ZA GRUPE ZA 2002. G.

OSNOV	ULJANIK	3. MAJ	BRODOSPLIT	BRODOTROGIR	KRALJEVICA	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7
A. POSLOVNI PRIHODI	1.470.803.664	846.423.365	1.687.809.092	549.802.936	92.155.008	4.646.994.064
1. Prihodi od prodaje	1.264.035.188	540.760.182	1.559.241.104	440.563.743	67.078.674	3.871.678.892
2. Prihodi od kompenzacija, subvencija, dotacija	164.721.368	61.622.570	128.567.988	59.335.526	1.822.064	416.069.515
3. Ostali prihodi	42.047.108	244.040.613	0	49.903.667	23.254.270	359.245.657
B. POSLOVNI RASHODI	1.487.726.289	1.216.374.908	1.861.126.049	678.756.221	117.506.537	5.361.490.004
la. Povećanje vrijed.zaliha nedovrš. proiz. i got. proiz.	3.099.953	15.719.301	11.058.330	125.390	0	30.002.974
lb. Smanjenje vrijed.zaliha nedovrš.pr.i got.proiz.	8.287.561	0	0		7.499.274	15.786.835
1. Rashodi razdoblja	1.482.538.681	1.232.094.209	1.872.184.379	678.881.611	110.007.263	5.375.706.143
1. Materijalni troškovi	1.057.500.295	789.145.526	1.326.464.490	464.052.875	55.188.294	3.692.351.480
2. Troškovi osoblja	278.924.684	221.915.405	357.203.156	99.790.139	30.990.609	988.823.993
3. Amortizacija i vrijedn.usklađ.dug.imov.	66.760.787	39.287.780	61.355.618	13.267.139	12.056.439	192.727.763
4. Vrijed.usklađ. kratkotr. imovine	2.551.485	78.290.837	54.587.721		2.118.031	137.548.074
5. Rezerviranje troškova i rizika	6.852.393	0	0	68.535.230	0	75.387.623
6. Ostali troškovi poslovanja	69.949.037	103.454.661	72.573.394	33.236.228	9.653.890	288.867.209
C. FINANCIJSKI PRIHODI	141.030.677	285.940.754	313.180.032	105.466.377	0	845.617.840
D. FINANCIJSKI RASHODI	96.124.630	123.044.071	202.830.831	71.661.776	8.428.633	502.089.941
UKUP PRIHOD IZ RED.POSLOVANJA	1.611.834.341	1.132.364.119	2.000.989.124	655.269.313	92.155.008	5.492.611.905
UKUP RASHOD IZ RED.POSLOVANJA	1.583.850.919	1.339.418.979	2.063.917.880	750.417.997	125.935.170	5.863.540.945
E. IZVANREDNI PRIHODI	0	65.246.564	1.786.790.564	8.476.371	0	1.860.513.499
F. IZVANREDNI RASHODI	0	185.864.570	1.718.362.766	6.426.361	0	1.910.653.697
UKUPNI PRIHODI	1.611.834.341	1.197.610.683	3.787.779.688	663.745.684	92.155.008	7.353.125.404
UKUPNI RASHODI	1.583.850.919	1.525.283.549	3.782.319.646	756.844.358	125.935.170	7.774.233.642
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	27.983.422		5.460.042			33.443.464
GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		327.672.866		93.098.674	33.780.162	454.551.702
Porez na dobit			16.376			16.376
DOBIT NAKON OPOREZIVANJA			5.443.666			5.443.666
GUBITAK NAKON OPOREZIVANJA						

* Uljanik - efekti mjera biti će iskazani sukcesivno do 2008.godine.
3.Maj isknjiženje imovine

Izvor podataka: Podaci brodogradilišta

RAČUN DOBITI I GUBITKA BRODOGRADILIŠTA ZA 2002. G.

OSNOV	ULJANIK	3. MAJ	BRODOSPLIT	BRODOTROGIR	KRALJEVICA	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7
POSLOVNI PRIHODI	1.303.996.061	742.407.982	1.617.305.003	549.802.936	92.155.008	4.305.666.990
1. Prihodi od prodaje	1.125.094.783	437.139.749	1.177.466.421	440.563.743	67.078.674	3.247.343.370
2. Prihodi od kompenzacija, subvencija, tacija	163.284.909	61.622.570	126.390.332	59.335.526	1.822.064	412.455.401
3. Ostali prihodi	15.616.370	243.645.663	313.448.250	49.903.667	23.254.270	645.868.220
POSLOVNI RASHODI	1.303.059.869	1.084.463.918	1.732.305.319	678.756.221	117.506.537	4.916.091.864
Povećanje zaliha		21.174	7.561.422	125.390	0	7.707.986
Smanjenje zaliha	886.229	0			7.499.274	8.385.503
Rashodi razdoblja	1.302.173.640	1.084.485.092	1.739.866.741	678.881.611	110.007.263	4.915.414.347
1. Materijalni troškovi	1.017.191.290	729.653.757	1.298.596.741	464.052.875	55.188.294	3.564.682.957
2. Troškovi osoblja	163.586.599	171.185.784	332.178.457	99.790.139	30.990.609	797.731.588
3. Amortizacija i vrijedn.usklađ.dug.imov.	49.461.685	14.658.975	42.480.762	13.267.139	12.056.439	131.925.000
4. Vrijed.usklađ. kratkotr. imovine	2.469.513	78.144.326	0		2.118.031	82.731.870
5. Rezerviranje troškova i rizika	4.067.485	0	0	68.535.230	0	72.602.715
6. Ostali troškovi poslovanja	65.397.068	90.842.250	66.610.780	33.236.228	9.653.890	265.740.216
FINANCIJSKI PRIHODI	137.205.415	275.322.670	312.297.284	105.466.377	0	830.291.746
FINANCIJSKI RASHODI	89.261.153	119.175.555	187.319.487	71.661.776	8.428.633	475.846.604
UPNI PRIHODI IZ RED.POSLOVANJA	1.441.201.477	1.017.730.652	1.929.602.287	655.269.313	92.155.008	5.135.958.736
UKUPNI RASHODI IZ RED.POSLOVANJA	1.392.321.022	1.203.639.473	1.919.624.806	750.417.997	125.935.170	5.391.938.468
IZVANREDNI PRIHODI	0	33.758.641	1.786.280.601	8.476.371	0	1.828.515.613
IZVANREDNI RASHODI	0	14.278.128	109.104.532	6.426.361	0	129.809.021
UPNI PRIHODI	1.441.201.477	1.051.489.293	3.715.882.888	663.745.684	92.155.008	6.964.474.349
UPNI RASHODI	1.392.321.022	1.217.917.601	2.028.729.339	756.844.358	125.935.170	5.521.747.489
BIT PRIJE OPOREZIVANJA	48.880.455		1.687.153.549			1.736.034.004
BITAK PRIJE OPOREZIVANJA		166.428.308		93.098.674	33.780.162	293.307.144

Izvor podataka: Podaci brodogradilišta

a) Uljanik

Prema procjenjenim Bilancama i Računima dobiti i gubitka za 2002. godinu, grupa Uljanik iskazuje **dobit u iznosu od 27.983.422 Kn, odnosno 48.880.455 Kn na nivou Brodogradilišta.**

Procjenjene **Bilance također iskazuju povoljnu strukturu imovine i obveza kako na nivou Grupe tako i na nivou brodogradilišta**, pa se vlastitim sredstvima (kapital i rezerve) financira ne samo dugotrajna imovina, nego i dio kratkotrajne imovine.

Ovakvo stanje Bilanci, uz zadovoljavajuću zaposlenost, dobru kontrolu troškova koji se ostvaruju unutar prodajne cijene broda uvećane za subvenciju, te uz osigurano financiranje proizvodnog programa temeljem državnih jamstava, omogućava da **Brodogradilište ostvaruje zadovoljavajuću likvidnost i udovoljava svim svojim obvezama.**

b) 3. Maj

Prema procjenjenim Bilancama i Računima dobiti i gubitka za 2002. godinu, grupa 3. Maj iskazuje **gubitak u iznosu od 327.672.866 Kn** (uz isknjiženje materijalne imovine u iznosu od 153.845.788 koja se odnosi na zemljište, građevinske objekte s pripadajućom opremom, a po Odluci Vlade RH od 09/2000. godine), odnosno **166.428.308 Kn na nivou brodogradilišta** sa dodatnom rezervacijom za brodove u gradnji do isporuke.

Procjenjene Bilance iskazuju **izrazito nepovoljnu strukturu imovine i obveza kako na nivou Grupe tako i na nivou Brodogradilišta**, ali se formiranim rezervama (nastalim po osnovu preuzimanja obveza brodogradilišta od strane Države), po Odlukama Skupštine može pokriti iskazani gubitak iznad visine kapitala, zajedno sa gubitkom tekuće godine.

Obzirom da se znatnim iznosom kratkoročnih obveza financira dugotrajna imovina i gubitak iz poslovanja, prisutna je nelikvidnost i nedostatak sredstava za dovršetak gradnje brodova iz tekućeg programa.

c) Brodosplit

Prema procjenjenim Bilancama i Računima dobiti i gubitka za 2002. godinu, **prikazana je dobit na nivou Brodogradilišta koja je nastala prihodovanjem preuzetih obveza brodogradilišta od strane Države (preko krovnog poduzeća), te će služiti za pokriće kumuliranih gubitaka iz čega će se formirati novi kapital Brodogradilišta u iznosu od 137.234.151 Kn.**

d) Brodotrogir

Zbog specifičnosti organizacijske strukture Brodotrogira d.d. i poslovnih odnosa između Brodotrogira d.d. i Hrvatske brodogradnje Trogir d.o.o., daju se samo Konsolidirani rezultati na nivou Grupe.

Prema procijenjenoj Bilanci i Računu dobiti i gubitka za 2002. godinu, grupa Brodotrogir iskazuje **gubitak u iznosu od 93.098.674 Kn**, dok Bilanca iskazuje **nepovoljnu strukturu imovine i obveza jer kapital i rezerve iznose svega 25.233.525 Kn, što je svega 15% od upisanog kapitala**. Ovakva struktura Bilance ukazuje da se dijelom kratkoročnih obveza financira dugotrajna imovina, što uzrokuje nelikvidnost i nedostatak sredstava za dovršetak gradnje brodova iz tekućeg programa.

e) Kraljevica

Prema procijenjenoj Bilanci i Računu dobiti i gubitka za 2002. godinu, Kraljevica **iskazuje gubitak u iznosu od 33.780.162 Kn, dok Bilanca iskazuje nepovoljnu strukturu imovine i obveza jer kapital i rezerve iznose svega 48.631.687 Kn, što je svega 32% od upisanog kapitala**. Ovakva struktura Bilance ukazuje da se dijelom kratkoročnih obveza financira dugotrajna imovina, što uzrokuje nelikvidnost i nedostatak sredstava za dovršetak gradnje brodova iz tekućeg programa.

4. PLANOVI ZA 2003. I NAREDNE GODINE

4.1. Broj i vrijednost ugovorenih brodova s planiranim rokovima isporuke

	planirano 2003.		planirano 2004.		planirano 2005.		planirano 2006.	
	Br.	USD	Br.	USD	Br.	USD	Br.	USD
ULJANIK	5	163.130.900	5	159.491.800	4	121.606.000	1	32.078.000
3. MAJ	5	128.185.000	2	52.275.000				
BRODOSPLIT	6	209.150.000	4	158.400.000				
BRODOTROGIR	3	85.150.141	2	60.368.219				
KRALJEVICA	1	741.690	2	31.100.000				
UKUPNO	20	586.357.731	15	461.635.019	4	121.606.000	1	32.078.000

<i>Ukupna nosivost tdw</i>		1.001.690		768.959		186.798		45.999
<i>Kompenz. bruto tone cgt</i>		442.365		336.255		88.080		22.020

Ukupna vrijednost ugovorenih 40 brodova iznosi 1.202 mln USD.

S ovim ugovorima sva brodogradilišta osim Uljanika još nemaju popunjene kapacitete ni za 2004. godinu.

Ali, osim navedenih brodova za koje su ugovori na snazi, **brodogradilišta imaju još 8 brodova s opcijama brodo vlasnika i 10 brodova s potpisanim**

ugovorima koji nisu na snazi ili pismima namjere. S time bi se povećala zaposlenost u 2004. odnosno 2005.

U 2003. uz veći broj brodova, veća je i vrijednost proizvodnje i to za 46% u odnosu na 2002. i čak 107% u odnosu na 2001.

4.2. Planirani Rezultati poslovanja u 2003.

	dobit kn
ULJANIK	49.498.000
3.MAJ	386.908
BRODOSPLIT	98.000
BRODOTROGIR	135.000
KRALJEVICA	219.404

Sva brodogradilišta su planirala rezultat uz pretpostavljenu subvencije od 10% i hitno usvajanje od njih predloženih mjera i zaključaka u siječnju 2003. godine.

Bez subvencije ni jedno brodogradilište ne bi imalo pozitivan rezultat.

U pogledu mogućnosti i uvjeta za realizaciju planirane proizvodnje i postizanje planiranog rezultata u 2003., brodogradilišta ističu:

- **3.Maj:** Plan je uvjetovan **hitnom** realizacijom mjera navedenih u Programu restrukturiranja i racionalizacije (odobrenje novih jamstava za restrukturiranje duga, odobravanje jamstava za nove ugovore, liberalizacija tržišta rada i odobrenje jamstava za investicijske kredite-tehnološka obnova).
- **Brodosplit:** Za realizaciju plana potrebno je povećati broj radnika i to najviše montera i zavarivača, koji su i inače deficitarni. Brodogradilište pretpostavlja da će se u cijelosti realizirati odluke Vlade od 22.8.02. i da će mu se pomoći davanjem državnog jamstva za kredit za otpremnine radnicima, čime bi zbrinio org. višak od oko 400 radnika. Daljnji uvjet je realizacija internih mjera u skladu s Programom restrukturiranja i racionalizacije, s kojima se povećava efikasnost cijelog sustava.
- **Brodotrogir:** Brodogradilište je u mogućnosti isporučiti sve 3 planirane novogradnje u planiranom roku uz uvjet da se dodatnim jamstvima vlasnika reprogramiraju dospjela dugovanja, te jamstvima po novo zaključenim ugovorima osigura nastavak poslovanja. Uz to, brodogradilište je obvezno, u roku od 60 dana od dana usvajanja ovog Izvješća, izraditi Program restrukturiranja kojim će stabilizirati svoje poslovanje.

- **Kraljevica:** Za ostvarenje pozitivnih rezultata poslovanja za brodogradilište je važno realizirati ugovor za gradnju trajekta za Jadroliniju i osigurati državno jamstvo restrukturiranje dospjelog duga od 49,000.000,00 kn preostalog iz sanacijskog razdoblja i izraditi Program restrukturiranja, u roku od 60 dana od dana usvajanja ovog Izvješća.

5. LIKVIDNOST I FINANCIRANJE PROIZVODNJE UGOVORENIH BRODOVA

Iz razloga što se ne očekuju problemi u financiranju tekućeg proizvodnog programa, Uljanik nije obuhvaćen u ovom segmentu izvještaja.

U slijedećoj tablici prikazana je konstrukcija financiranja svih ugovoreni brodova. Pored regularnih primitaka (naplate od kupaca, subvencije i odobrena zaduženja na temelju državnih jamstava) i regularnih izdataka (troškovi gradnje, povrati kredita), u tablici su prikazani i primici od kredita odobrenih za financiranje gradnje tih brodova, koje je odlukama od 22.8.02. preuzela država, kao i primici iz ostalih izvora, ali i izdaci za druge namjene a ne za gradnju ovih brodova.

USD

	3.MAJ	BRODOSPLIT	TROGIR	KRALJEVICA
<i>I. Stanje 31.12.2002.</i>				
Primljeni avansi	42.482.176	53.511.859	36.706.420	8.497.500
Iskorišteni krediti, akreditivi i garancije, koje je preuzela država i koji se ne vraćaju	19.155.568	115.760.403	0	0
Kredit, akreditivi i garanc. u korištenju	43.483.993	71.323.945	36.372.996	1.852.582
Ostali izvori	0	16.908.840	6.712.924	0
Ukupno priljevi	105.121.737	257.505.048	79.792.340	10.350.082
Plaćeni troškovi gradnje do 31.12. *	78.356.216	140.400.986	65.482.053	2.513.785
Ostvareni povrati ostalim izvorima	838.334	0	0	0
Upotrebjeno za druge namjene	23.677.691	112.619.613	13.109.556	6.768.902
Ukupno odljevi	102.872.241	253.020.599	78.591.609	9.282.687
Razlika priljeva i odljeva do 31.12.	2.249.496	4.484.449	1.200.731	1.067.395
<i>II. Plan od 1.1.03. do isporuke broda</i>				
Višak sredstava na 31.12.	2.249.496	4.484.449	1.200.731	1.067.395
Preostali avansi i primopred.rata	129.956.551	304.678.000	108.832.914	22.402.500
Subvencija	17.258.180	37.194.415	14.553.935	3.090.000
Neiskorišteni odobr.kredit, akreditivi i garancije iz odobr.okvira	46.609.715	76.500.000	43.331.952	7.921.027
Ostali izvori	0	0	0	0
Ukupno priljevi	196.073.942	422.856.864	167.919.532	34.480.922
Manjak sredstava na 31.12.				
Za plaćanje troškova gradnje *	141.877.983	309.045.727	112.279.114	31.389.465
Povrat kredita i pokriće akreditiva i garancija	89.253.625	147.823.946	79.798.809	9.773.609
Povrati ostalim izvorima	0	0	0	0
Ukupno odljevi	231.131.608	456.869.673	192.077.923	41.163.074
Razlika priljeva i odljeva od 1.1.03. do isporuke	-35.057.666	-34.012.809	-24.158.391	-6.682.152

* uključuje i amortizaciju

Vidljivo je da svim brodogradilištima nedostaju značajna sredstva za završavanje ugovorenih brodova. **Valja naglasiti da je to trajni, a ne privremeni nedostatak (osim kod onih brodogradilišta koja imaju pozitivnu razliku potraživanja i obveza iz drugih ili ranijih poslova), koji se ne može riješiti premoštavanjem,**

Iz tablice se vide i uzroci tom nedostatku, ali je to uočljivije iz ove rekapitulacije:

	USD			
	3.MAJ	BRODOSPLIT	TROGIR	KRALJEVICA
Razlika I (naplate od kupca plus naplate subvencija minus troškovi gradnje) = (+dobit, -gubitak)	-30.537.292	-54.062.439	-17.667.898	86.750
Iskorišteni krediti, akreditivi i garancije, koje je preuzela država i koji se ne vraćaju	19.155.568	115.760.403	0	0
Razlika II (primljeni minus vraćeni krediti)	1.749	0	-93.861	0
Upotreblijeno za druge namjene	-23.677.691	-112.619.613	-13.109.556	-6.768.902
Iskorišteni drugi izvori	0	16.908.840	6.712.924	0
Ukupno	-35.057.666	-34.012.809	-24.158.391	-6.682.152

Gubici koje su brodogradilišta iskazala na brodovima u gradnji, već su uključeni u njihove račune dobiti i gubitka za 2001. godinu, odnosno u procijenjene račune dobiti i gubitka za 2002. godinu

5.1. Ostala potraživanja i obveze

Pored primitaka i izdataka za gradnju ugovorenih brodova, brodogradilišta imaju u svojim bilancama potraživanja i obveze koje potječu od završenih poslova u prethodnim godinama, tj koje nisu u vezi s brodovima u gradnji. Stanje tih potraživanja i obveza **na koncu 2002.** je slijedeće:

	USD			
	3.MAJ	BRODOSPLIT	TROGIR	KRALJEVICA
Ukupna naplativa potraživanja	3.547.500	35.048.607	3.477.638	3.946.473
Od toga - dospjela nenaplaćena potraživanja	3.547.500	3.539.701	434.938	3.016.799
Ukupne plative obveze	19.463.354	14.332.529	6.335.094	3.927.592
Od toga - dospjele neplaćene obveze	9.651.194	3.685.852	4.656.476	3.927.592
Razlika = uk.potraž.- uk.obveze	-15.915.854	20.716.077	-2.857.455	18.881
Razlika = dospj.potraž.- dospj.obveze	-6.103.694	-146.151	-4.221.538	-910.793

Brodosplit ima znatno veća potraživanja od obveza, a 3.Maj obrnuto.

S obzirom na ročnost, više je dospjelih nepodmirenih obveza od dospjelih nenaplaćenih potraživanja.

Negativnu razliku potraživanja i obveza, brodogradilišta mogu podmiriti samo iz priljeva od poslova u tijeku, a ti priljevi su, kako je ukazano pod b), nedovoljni i za završavanje ugovorenih brodova.

5.2. Plan priljeva i odljeva

Brodogradilišta su, u skladu sa svojim ugovornim obvezama i planovima proizvodnje, rasporedili sve predviđene priljeve i odljeve (iz točke b) i točke c)) po mjesecima, uzevši u obzir i amortizaciju (koja je u točki b) računata u odljev, a to nije), pa se dobivaju sljedeći planovi likvidnosti:

Kumulativ razlike priljeva i odljeva prikazan je u slijedećoj tablici:

USD

	3.MAJ	BRODOSPLIT	TROGIR	KRALJEVICA
I. 03.	-12.115.270	-3.754.666	-789.323	46.836
II. 03.	-20.614.604	9.733.537	-6.416.189	498.536
III. 03.	-31.527.945	17.348.613	-11.757.046	-1.061.431
IV. 03.	-38.302.024	4.574.340	-12.647.646	-1.670.162
V. 03.	-41.215.760	5.766.169	-17.783.801	-2.335.521
VI. 03.	-50.657.270	15.300.626	-10.948.942	1.015.308
VII. 03.	-54.854.056	-37.026	-15.803.205	-958.556
VIII. 03.	-53.128.831	-8.729.381	-20.156.706	-2.616.661
IX. 03.	-57.550.525	-10.710.978	-18.909.028	-3.573.086
X. 03.	-55.945.688	-16.466.096	-23.194.729	-4.425.402
XI. 03.	-60.752.112	-14.356.324	-21.490.774	-5.077.595
XII. 03.	-54.523.948	-3.871.969	-24.842.750	-5.758.746
I.-III. 04.	-42.220.858	-3.723.912	-23.529.040	-4.512.471
IV.-VI. 04.	-47.652.755	-10.392.193	-28.519.121	-5.198.071
VII.-IX. 04.	-48.423.406	-10.870.259	-23.231.609	-5.826.671
X.-XII. 04.	-48.427.749	-18.165.605	-23.955.745	
I.-III. 05.		-11.933.820		
IV.-VI. 05.		-11.933.820		
VII.-IX. 05.		-4.432.135		
X.-XII. 05.				

Vidi se, da je samo Brodosplit likvidan i to samo do konca prvog polugodišta ove godine, a da su ostala promatrana brodogradilišta kontinuirano nelikvidna!!!

Ukupno nedostajuća sredstva iznose: za 3.Maj - 48.427.749, za Brodosplit - 4.432.135, za Brodotrogir - 23.955.745, za Kraljevicu - 5.826.671 USD.

S takvim stanjem, bez intervencije sa strane, ni jedno brodogradilište ne može organizirati racionalno poslovanje.

Prema tome, nelikvidnost je osnovni i najteži problem brodogradilišta!!!!

6. OCJENA MOGUĆNOSTI BRODOGRADILIŠTA ZA OSTVARENJE PLANOVA

S obzirom na naprijed utvrđeno teško stanje i na iskustvo da se planovi pojedinih brodogradilišta ne ostvaruju, potrebno je ovdje istaknuti kakve su šanse da se u ovoj godini ostvare:

- **Uljanik:** Rokovi isporuka brodova planirani su prosječno za 1 mjesec prije ugovorenih rokova. S obzirom da se i do sada Uljanik odlikovao proizvodnjom bez zakašnjenja, te da nema naznaka da se u ovom brodogradilištu išta kreće u lošem smjeru, ocjenjujemo da će se proizvodnja u potpunosti realizirati. Financijski rezultat, uz postojeće dobro upravljanje troškovima, može ugroziti jedino daljnje slabljenje dolara.
- **3.Maj:** Svi brodovi u 2003. planirani su sa zakašnjenjem od 4,5 do 9 mjeseci, ali se očekuje da će brodogradilište s kupcima dogovoriti nove rokove kako bi se izbjeglo iskakanje iz ugovora. Proizvodni plan je vrlo napregnut (baziran je na pretpostavci usvajanja ovdje predloženih mjera i zaključaka u siječnju 2003. g.), pa je za njegovu realizaciju uz dobru organizaciju, potreban i povećani broj radnika (vlastitih i kooperantskih) i **što je najvažnije osigurano financiranje**. Svaki poremećaj realizacije navedenih preduvjeta rezultirat će gubicima.
- **Brodosplit:** Umjesto planiranih 6 brodova, može se računati na isporuku 5 brodova. Brodogradilište će kasniti sa isporukom prva 3 broda u odnosu na ugovorene rokove do 2 mjeseca. Kako je napred rečeno, bitan uvjet je osiguranje radne snage i **osiguranje likvidnosti** (kako se to predlaže u ovom materijalu), te realizacija mjera za racionalizaciju poslovanja. Još uvijek nisu sagledani svi aspekti posljedica niza negativnih događaja u ovom Brodogradilištu u zadnjih nekoliko mjeseci. Svaki poremećaj realizacije navedenih preduvjeta rezultirat će gubicima.
- **Brodotrogir:** Osim isporuke prvog broda u ovoj godini koji je planiran sa zakašnjenjem od najmanje 3,5 mjeseca, prema navodima Uprave ostali brodovi su planirani u ugovorenim rokovima ili ranije. S obzirom da su svi brodovi iz iste serije, stečeno iskustvo će pomoći da se proizvodnja lakše odvija. **Osiguranje likvidnosti** predloženim mjerama u ovom materijalu, kao i osiguranje radne snage, bitan je uvjet i u Trogiru. Svaki poremećaj realizacije navedenih preduvjeta rezultirat će gubicima.
- **Kraljevica:** Poslije višegodišnje pauze, brodogradilište ponovno gradi trgovačke brodove i to tehnološki vrlo zahtjevne. Međutim, početni rezultati nisu ohrabrujući: u razdoblju od više od tri mjeseca obrađeno je 15% čelika, a

predmontirano 12%, dok montaža do kraja godine nije ni započeta. S obzirom da su **ugovorni rokovi korigirani na kasnije**, još uvijek se uz bolju organizaciju, oni mogu postići. U međuvremenu sklopljenim ugovorom s Jadrolinijom i dva dodatna broda za istog naručitelja, osigurana je dobra zaposlenost u novogradnjama, pa se težište aktivnosti prenosi na unutarnje sređivanje. Kao i kod drugih, **važno je osigurati likvidnost**, jer «pozitivna nula» može postati gubitak.

7. ANALIZA I UZROCI SADAŠNJEG STANJA

7.1. VANJSKI UZROCI

A. Stanje na svjetskom tržištu

Na svjetskom tržištu, unatoč laganom porastu potražnje, istovremeno dolazi do pada cijena novogradnji. Ova anomalija tumači se viškom brodograđevnih kapaciteta. Dugoročno se očekuje daljnji porast potražnje za prijevozom tereta, odnosno rast prekomorskog prometa, što je, dugoročno gledano, pozitivno za hrvatsku brodograđevnu djelatnost, koja svoju egzistenciju mora tražiti u svjetskim posebno europskim okvirima.

7.2. UNUTRAŠNJI UZROCI

A. Nedovoljna učinkovitost uprava i nadzornih odbora

Uprave društava u brodogradilištima koje su i nakon 22.08.2002. godine iskazale gubitke, **nisu adekvatno organizirale svoje poslovanje kojim bi se u dovoljnoj mjeri:**

- izvršila kontrola i praćenja troškova radi njihova svođenja u kalkulirane veličine,
- uveo nadzor i primjerena radna disciplina,
- poboljšalo planiranje i priprema rada,
- bolje iskoristili tehnički i informatički sustavi,
- na minimum sveo broj neproizvodnih radnika,
- povećala iskoristivost radnog vremena.

Nadzorni odbori još uvijek na primjeren način **ne nadziru provedbu ciljeva zadanih u okviru provođenja mjera i Zaključka Vlade Republike Hrvatske, posebno s aspekta organizacijskog restrukturiranja**, što ponovno otvara pitanje izbora članova Nadzornog odbora iz redova državnih službenika koji će provoditi zadano (između ostalog i zbog vertikalne subordinacije) ili iz redova

priznatih stručnjaka, što otvara pitanje njihove spremnosti postupanja prema donešenim odlukama.

B. Neujednačenost ugovorenih brodova među pojedinim brodogradilištima

Činjenica je da se bolji poslovni rezultati i veća efikasnost mogu postići kod proizvodnje više jednakih brodova (u seriji), nego u slučaju proizvodnje nekoliko potpuno različitih, "prototipskih" brodova. U tom kontekstu, **najbolje je stanje u Uljaniku koji je imao po nekoliko jednakih brodova, a najteže je bilo u 3. Maju koji je u posljednje 2,5 godine od isporučenih 5 brodova imao 4 različita projekta.**

C. Različiti stupanj provedene razine restrukturiranja u pojedinim brodogradilištima

Unatoč činjenici što je kod svih brodogradilišta (izuzev kod Uljanika) definirana imovina koja ne služi osnovnoj djelatnosti i koja se može izdvojiti, bilo kao nekretnina bilo kao pravna osoba, najveći dio nekretnina predviđen Zaključkom Vlade RH još nije prenesen na Republiku Hrvatsku.

Razlozi za gore navedeno između ostalog su i u nerješanim imovinsko-pravnim odnosima, te u iznalaženju adekvatnog modaliteta preuzimanja predmetnih nekretnina od strane Republike Hrvatske.

Što se tiče financijskog restrukturiranja, ono ukazuje da se kod određenih brodogradilišta nastavlja trend stvaranja novih gubitaka, odnosno da nije provedena odgovarajuća kontrola troškova niti odgovarajuće kadrovske i organizacijske promjene.

Najmanja odstupanja između planiranih ugovorenih i ostvarenih kalkulacija su iskazana u Uljaniku, a najveća u 3. Maju, Brodosplitu i Brodotrogiru.

U strukturi troškova najveća odstupanja iskazana su u utrošku radnih sati i troškovima radne snage.

Na brodovima isporučenim u 2002. godini i na još neisporučenim brodovima, nastavlja se trend znatno većih troškova radne snage u odnosu na ugovorno kalkulirane i to, također zbog povećanja satnine i (još više) zbog povećanja radnih sati potrebnih za gradnju broda. Uprave brodogradilišta trebaju odgovornije rješavati ovaj problem, poglavito zbog učinka koji donosi završena prva faza tehnološke obnove provedene u svim brodogradilištima i obveze prema budućim fazama tehnološke obnove.

D. Broj zaposlenih

Iz broja zaposlenih u svakom brodogradilištu vidljivo je da je i nadalje broj neproizvodnih radnika u nesrazmjeru s brojem proizvodnih radnika, što otežava uspješno poslovanje. Neproizvodni radnici u ovom slučaju kao fiksni trošak bitno

opterećuju rezultate poslovanje. U tom pogledu najlošija situacija je u 3. Maju i Brodosplitu. Tu nepovoljnu situaciju ova brodogradilišta planiraju popraviti provođenjem prihvaćenih Programa restrukturiranja i racionalizacije poslovanja.

8. MJERE IZ NADLEŽNOSTI VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

Temeljem navedenog, a u cilju sažetog obrazloženja kompleksnog materijala i njegovog lakšeg razumijevanja, navodimo kako slijedi:

Vlada RH je svojim Zaključkom od 22. 08.2002. godine (Klasa: 310-14/02-02/02; Urbroj: 5030120-02-2), usvojila odgovarajuće financijske mjere u ukupnom iznosu od **2.824.528.094 kuna**. Rezultat Vladine potpore jeste povoljnije poslovanje brodograđevnih subjekata obuhvaćenih predmetnim mjerama, koje se prvenstveno očitovale kroz veću vrijednost planirane proizvodnje u 2003. (za 46% u odnosu na 2002, a čak 107% u odnosu na 2001. godinu), dakle veći broj isporučenih brodova, odnosno veći izvoz. Važno je da su financijske i organizacijske mjere Vlade RH usvojene u kolovozu 2002. djelomično doprinjele procesu stabiliziranja poslovanja ovih subjekata s aspekta donekle bolje kontrole troškova, održale kontinuitet zaposlenosti putem omogućavanja realizacije gradnji kod kojih je prijetilo iskakanje iz ugovora, te omogućile nastavak procesa njihovog tehnološkog, organizacijskog, kadrovske i financijskog restrukturiranja.

Iz navedenog može se zaključiti da je opće stanje u ovoj djelatnosti nešto poboljšano, no unatoč provedenim mjerama Vlade RH iz točke 1. ovog materijala, ono još uvijek nije na razini koja zadovoljava, te zahtijeva dopunsku intervenciju države kao većinskog vlasnika obuhvaćenih subjekata, odnosno kod određenih brodogradilišta je još uvijek prisutna međuovisnost negativnih efekata postojeće nelikvidnosti, kašnjenja i gubitaka.

Stoga se prijedlozima daljnjih mjera Vladi Republike Hrvatske predlaže sljedeće:

a) Prihvaćanje Programa restrukturiranja i racionalizacije poslovanja 3. Maja i Brodosplita, kao i izjašnjavanje Vlade RH o Programu restrukturiranja Uljanika.

Nastavno na aktivnosti započete 22.08.2002., u cilju osiguranja vremena potrebnog za provođenje radikalnog restrukturiranja u brodograđevnim sustavima, predlaže se prihvaćanje predočenih Programa restrukturiranja i racionalizacije poslovanja Brodosplita i 3. Maja.

Ujedno se traži izjašnjavanje Vlade RH o Programu restrukturiranja Uljanika, prvenstveno s aspekta definiranja roka u kojem bi se provela njegova privatizacija (da li je to: prema Zaključku Vlade RH od 22.08.2002. g. obveza privatizacije u 2003. godini ili se podržava privatizacija Uljanika u razdoblju od slijedećih 5 godina kako su to predložili US AID i Uljanik).

b) Odobravanje državnih jamstava za dugoročne kredite za restrukturiranje duga, za tehnološku obnovu i za otpremnine radnicima kako slijedi:

- izdavanje jamstava za dugoročne kredite za restrukturiranje duga u iznosu od	79,500.000 USD i 49,000.000 Kn
-	
- izdavanje jamstava za kredite za tehnološku obnovu i otpremnine u iznosu od	16,883.000 EUR i 20,000.000 USD
- izdavanje jamstava za kredite za otpremnine radnika	4,600.000 USD

Navedeni prijedlozi su ujedno i sastavni dio preduvjeta realizacije dostavljenih Programa restrukturiranja i racionalizacije izrađenih na bazi Zaključka od 22.08.2002., od strane uprava i nadzornih odbora brodograđevnih društava Brodosplit i 3.Maj Brodogradilište, a uporište za njihovo prihvaćanje nalazimo u **članku VII. Odluke o kriterijima za davanje državnih jamstava** (čime se izuzimaju od primjene ostalih odredbi iste Odluke), prema kojem Vlada RH može iznimno odobriti jamstvo za zaduženje određenog korisnika vezanog za provedbu prioritnog programa / projekta (predmetni Programi restrukturiranja i racionalizacije bi se mogli tretirati takvima) koji ima značenje za očuvanje regionalne gospodarske stabilnosti u Splitsko – Dalmatinskoj i Primorsko – Goranskoj regiji, već dovoljno gospodarski devastiranima.

Radi se o dugoročnim (na što duži rok, a najmanje 9 godina uz maksimalni grace period koji bude prihvaćen od strane potencijalnih zajmodavaca) kreditima, čiji povrat se predlaže osigurati iz sredstava koja bi se realizirala prodajom nekretnina ovih društava, njihove eventualne privatizacije i iz budućeg poslovanja. Realizacija dugoročnih kredita, umjesto njihova preuzimanja, neće polučiti očekivane pozitivne efekte na strukturu postojećih bilanci brodogradilišta i uzrokovat će dodatne troškove po istima, prvenstveno s osnova kamata.

Bilance brodogradilišta će i nadalje iskazivati obuhvaćene gubitke, a njihovo rješavanje se odgađa za naredno razdoblje iz očekivanih ušteda primjenom mjera iz Programa restrukturiranja i racionalizacije poslovanja.

Praćenje namjenskog korištenja svih navedenih kredita obavljat će Hrvatska brodogradnja-Jadranbrod d.d. (koja će o istom izvještavati Ministarstvo gospodarstva i Ministarstvo financija), uz punu odgovornost Uprava brodogradilišta za namjensko trošenje sredstava i obvezu dostavljanja svih potrebnih podataka Hrvatskoj brodogradnji-Jadranbrod koji će joj omogućiti navedeno praćenje.

Pregled financijskih mjera

OSNOVA FINACIJSKI H MJERA	3. MAJ	BRODOSPLIT	KRALJEVICA	BRODO-TROGIR	UKUPNO U ORIGINALNOJ VALUTI
Jamstva za dugoročne kredite za restruktur. duga	\$ 23,000.000 \$ 22,000.000	\$ 10,000.000	Kn 49,000.000	\$ 7,000.000 \$ 17.500.000	\$ 79,500.000 Kn 49,000.000
Jamstva za kredite za tehnološku obnovu	€ 16,883.000	\$ 20,000.000			€ 16,883.000 \$ 20,000.000
Jamstva za kredite za otpremnine		\$ 4,600.000			\$ 4,600.000
SVEUKUPNO u originalnoj valuti	\$ 45,000.000 € 16,883.000	\$ 34,600.000	Kn 49,000.000	\$ 24,500.000	\$104.100.000 € 16,883.000 Kn 49,000.000

Pored predloženih financijskih mjera, Vladi RH se predlaže, radi nepovoljnog stanja u poslovanju brodogradilišta, donošenje daljnjih organizacijskih mjera među kojima je najznačajnija da se i **brodograđevna društva Brodotrogir d.d., Trogir i Brodogradilište Kraljevica d.d., Kraljevica** dovedu u režim brodograđevnih grupa Brodosplit i 3. Maj obvezivanjem Uprava i Nadzornih odbora da u roku od 60 dana od dana donošenja zaključaka izrade i Ministarstvu gospodarstva dostave Program restrukturiranja i racionalizacije svojih društava, kojim će u određenom periodu uravnotežiti svoje poslovanje.

Predloženim mjerama Vlada RH jasno stavlja do znanja da nema donošenja daljnjih mjera o preuzimanju obveza brodogradilišta od strane Republike Hrvatske, odnosno pokriva gubitaka preko 10% realizirane prodajne cijene.

Na ovaj se način pojedinim brodogradilištima pruža još jedna šansa da, u periodu odgađanja povrata navedenih kredita, izvrše radikalno restrukturiranje i racionalizaciju, da se reorganiziraju, povećaju produktivnost rada i iz efekata tako provedenih mjera osiguraju povrat gore navedenih kredita.

Ujedno usvajanjem predloženih mjera, Vlada RH daje poruku da podržava ulaganje u unapređenje tehnološke opremljenosti brodogradilišta, te izražava spremnost podržati brodogradilišta u procesu kadrovskog restrukturiranja (kako po postojećim Programima restrukturiranja i racionalizacije poslovanja Brodosplita i 3. Maja, tako i po Programima koje se obvezuju izraditi Brodotrogir i Brodogradilište Kraljevica), čime bi im se omogućilo držanje koraka sa svjetskom konkurencijom.

O B R A Z L O Ž E N J E:

Predloženim mjerama bi se omogućilo poticanje daljnjeg, ali ubrzanog provođenja restrukturiranja i racionalizacije, uz njihovu striktnu kontrolu i redovito izvješćivanje VRH o učinjenom. Vlada RH njihovim usvajanjem zaokružuje svoj angažman u brodograđevnoj industriji od 22.08.2002. godine, te omogućava sljedeće:

- osigurava završetak već ugovorenih izvoznih poslova u iznosu od **1.202.000.000 USD**, što bitno pozitivno utječe na vanjskotrgovinsku bilancu zemlje;
- otklanja se rizik države, odnosno njena direktna izloženost od naplate po izdanim jamstvima u iznosu od **1.190.822.104 USD**, odnosno aktivnim jamstvima u iznosu od **702.235.853 USD**;
- osigurava kontinuitet zaposlenosti u narednom prijelaznom dvogodišnjem razdoblju, potrebnom za provođenje radikalnog procesa restrukturiranja i racionalizacije u ovim sustavima;
- osigurava kontinuitet očuvanja radnih mjesta, ne samo u brodograđevnoj industriji, već i u pratećoj industriji koja svoje tržište osigurava preko brodograđevne djelatnosti.

Na kraju, svjesni težine predloženih mjera, moramo naglasiti da istima nema alternative, jer otvaranje stečaja odnosno likvidacija brodogradilišta, po našoj ocjeni i u postojećim okolnostima, neprihvatljivo je rješenje, kako za širu društvenu zajednicu, tako posebno za regije na čijim područjima su locirani ovi subjekti!!!

U Zagrebu, _____ 2003. godine

PREGLED TEKUĆIH ZAHTEJEVA BRODOGRADILIŠTA

Red. br.	NAMJENA JAMSTVA	3. MAJ	BRODOSPLIT	KRALJEVICA	BRODOSPLIT BSO
1.	Jamstvo za zaduženje za financiranje proizvodnje	USD 22.000.000			
2.	Jamstvo za avanse i premoštenje financiranja - nov. 691 i 692	USD 55.575.000			
3.	Jamstvo za premoštenje financiranja - nov. 535			EUR 5.130.000	
4.	Jamstvo za premoštenje financiranja - nov. 599 za Jadroliniju				EUR 5.130.000
5.	Jamstvo za avanse i premoštenje financiranja - nov. 437		USD 34.675.000		
6.	Jamstvo za avanse i premoštenje financiranja - nov. 438		USD 34.675.000		
7.	Jamstvo za premoštenje financiranja nov. 596,597 i 598 za Plovput				EUR 840.000
8.	Jamstvo za premoštenje financiranja - platforma "Marica"				USD 500.000
UKUPNO U KN		550.782.500	492.385.000	38.988.000	48.922.000
SVEUKUPNO KN:		1.131.077.500			

1 USD = 7,1 KN

1 EUR = 7,6 KN

Zagreb, 25.04.2003.

PREGLED FINANCIJSKIH MJERA PO BRODOGRADILIŠTIMA

Red. br.	VRSTA POMOĆI	3. MAJ	BRODOSPLIT	KRALJEVICA	BRODOTROGIR	UKUPNO U KN
1.	Jamstva za dugoročne kredite za restruct. duga	USD 45.000.000	USD 10.000.000	Kn 49.000.000	USD 24.500.000	613.450.000
2.	Jamstva za kredite za tehnološku obnovu	EUR 16.883.000	USD 20.000.000			270.310.800
3.	*Jamstva za kredite za otpremnine		USD 4.600.000	0	0	31.600.000
4.	UKUPNO U KN	447.810.800	244.600.000	49.000.000	173.950.000	915.360.800

* Fiksna iznos u kunama; Kune iz Odluke VRH

1 USD = 7,1 KN

1 EUR = 7,6 KN

Zagreb, 22.04.2003.